

Selv Genève's berømte springvand Jet d'eau er har en forbindelse til byens fremstilling af ure.
Foto: Geneva Tourism

Urmagere i arbejde på Rolex-fabrikken i Genève. Foto: Rolex

Rejseinfo: Genève

Både SAS og EasyJet flyver direkte fra København til Genève. Flyvetiden er cirka to timer. Fra lufthavnen tager det kun seks minutter med toget til Genève centrum.

Offentlig transport i Genève med bus, tog og både er gratis for turister. Man skal blot have transportkortet Geneva Transport Card, som udleveres gratis på alle hoteller.

Med Geneva City Pass får man gratis adgang til 48 attraktioner samt en række rabatter. Kortet fås til én, to eller tre dage.

Se mere på
www.geneve.com

Rejs gennem tiden

Uundgåelig: Genève er centrum for produktionen af de eksklusive schweizerure, og det har byen været siden 1500-tallet. I byen kan du gå i fodsporene på de tidligste urmagere, få et spændende indblik i produktionen af mekaniske ure gennem tiden – og selv prøve kræfter med håndværket.

Blomsteruret i Genève er opført i 1955 til ære for byens urmagere. Uret er satellitstyret, og sekundviseren på 2,5 meter siges at være den længste i verden. Foto: Jan Aagaard

Rolex er et af flere schweiziske ur-mærker, som hører hjemme i Genève. Foto: Rolex

Rolex, Omega, Breguet, Piaget, Panerai. Flagship-butikkerne med eksklusive ure ligger side om side på Rue de Rhone i Genève i det sydvestlige Schweiz. De elegante butikker med ure for millioner i vinduerne vidner om, at Genève — foruden at være rig og mondæn — også er centrum for produktion af schweizerure i den alderdyreste ende af skalaen.

Genèves ekspertise inden for ure går helt tilbage til midten af 1500-tallet, hvor prædikanten Jean Calvin – en af de mest betydningsfulde skikkelser i reformationen – slog sig ned i byen efter at være flygtet fra det katolske Frankrig. Jean Calvin fik stor indflydelse i Genève og var med til at udforme byens love.

Blandt lovændringerne var et forbud mod at bære smykker, da de mindede om den katolske kirkes prangende ornament. Forbuddet fik byens mange juvelerer til i stedet at be-

gynde at lave ure, der ikke blev anset som smykker. Samtidig strømmede de franske protestanter — huguenotterne – til byen på flugt fra religionskrigene i Frankrig. Og heriblandt var der også mange dygtige urmagere.

Gennem de følgende århundreder boomed produktionen af ure i Genève og håndværket spredte sig også til de nærliggende Jura-bjerge, hvor bønderne om vinteren brugte tiden på de isolerede gårde i bjergene til at lave urdele. I slutningen af 1800-tallet beskæftigede op mod halvdelen af indbyggerne i nogle bjerglandsbyer sig med ur-produktion, og de solgte blandt andet delene til urmagere i Genève.

Arven fra urmagerne

I dag har mange eksklusive schweiziske ur-brands fortsat deres produktion i og omkring Genève – for eksempel Rolex, Patek Philippe og Hublot – og byen bærer mange steder vidnesbyrd om, hvordan urmagerne

På Patek Philippe-museet kan man beundre nogle af de mest utrolige – og dyreste – mekaniske ure, som er fremstillet gennem 500 år. Foto: Geneva Tourism

har præget byen op gennem historien. Et eksempel er den særlige arkitektur i mange ældre huse i det centrale Genève, hvor der er tilføjet en etage øverst med ekstra mange vinduer. Deroppe sad urmagerne og arbejdede, og de havde brug for så meget dagslys som muligt for at holde styr på de små dele.

Genèves vartegn er springvandet Jet d’Eau, som med 200 km/t skyder vand 140 meter op i luften ude i Genevesøen og sender kaskader af vand ned på de turister, der bevæger sig ud på havnemolen. Det iøjnefaldende springvand har også forbindelse til urproduktionen. I slutningen af 1800-tallet blev der nemlig etableret et vandkraftværk midt i byen — lige der, hvor Genevesøen går over i Rhone-floden. Værket skulle levere strøm til urmagerens værksteder, og det var nødvendigt at etablere et springvand, som kunne mindske trykket fra

Fortsættes side 12

Fortsat fra side 11

vandmasserne om natten, hvor urmagerne ikke arbejdede. Nogle få år senere var der ikke længere brug for springvandet, men det var blevet populært, og man besluttede derfor at etablere et nyt springvand i havnen.

Schweizerurenes storhedstid

I slutningen af 1800-tallet menes der at have været omkring 1.200 aktive urmagerer i Genève, og de dygtige håndværkere havde gennem århundreder gjort store fremskridt og forfinet produktionen til det ypperste. De fortsatte de med op gennem 1900-tallet, hvor Rolex for eksempel skabte verdens første vandtætte ur, Oyster, i 1926, mens Jaeger-LeCoultre — et af verdens mest eksklusive urmærker — i 1929 stod bag verdens mindste mekaniske urværk, den berømte Caliber 101, som Dronning Elizabeth II bar på sin kroningsdag.

Mens dyre schweizerure i dag nærmest er synonymt med ure, der sidder på armen, så er armbåndsure faktisk en forholdsvis ny opfindelse. Det første armbåndsur blev opfundet af det schweiziske urfirma Breguet i 1810, men først i tiden efter 1. Verdenskrig blev armbåndsure populære blandt mænd – lommeure havde vist sig at være upraktiske i skyttegravene – og udviklingen og produktionen tog for alvor fart.

Urenes museum

I de første århundreder lavede urmagerne i Genève således især lommeure samt ure i alle mulige andre kunstneriske udformninger. I det imponerende Patek Philippe Museum kan man få et unikt indblik i de mekaniske ures 500 års historie i Genève, Schweiz og Europa. Museet omfatter ikke alene ure fremstillet af Patek Philippe, som blev grundlagt i Genève i 1839, men også mange andre schweiziske og europæiske mærker i den antikke samling.

På to etager i museet udstilles i alt cirka 2.500 ure fra 1500-tallet og frem. Det er ure i alle mulige afskygninger; nogle er for eksempel udformet som dyr, fisk, frugt eller våben. Blandt de mest imponerende og bizzarre ure i samlingen er en hel kollektion af ure prydet af smukke fugle, der kan synge, når det mekaniske urværk kører.

Mange af urene på museet er udsmykket med fine ædelstene, miniaturemalerier i emalje, guldornamenter og andre detaljer, som man synes nærmest må have været umulige at kreere. Men det gjorde de gamle urmagerer, og ifølge museet virker alle urene fortsat.

Urmagerne i Genève kunne deres kram, og selv om man ikke har råd til at købe et schweizerur, er det fortsat værdt at besøge de eksklusive ures hovedstad og få et indblik den fascinerende verden.

I workshopen Initium kan man selv prøve at arbejde som urmager i Genève. Fotos: Initium

Spring ud som urmager i Genève

Det er et værre pillearbejde men også yderst tilfredsstillende at udføre det håndværk, der har gjort Genève til urenes hovedstad.

AF JAN AAGAARD,
INFO@WUNDERKIND.DK

Værsø, nu skal du så samle urværket igen,« siger urmager Fabiano Pericles. »Øh,« tænker jeg. »Det kan jeg da ikke sådan lige.«

Har du nogensinde drømt om at være urmager og få lov at nørde med de små dele inden i et mekanisk ur? I Genève har du chancen i workshopen Initium i den gamle bydel, hvor historien om urproduktionen i Schweiz tog sin begyndelse.

Initium er etableret i 2017 og tilbyder forskellige workshops, hvor du lærer at skille et urværk ad og samle det igen. På de længere kurser på fire eller otte timer får du også lov at vælge visere, kasse og rem til uret, og når du er færdig med at samle uret, kan du tage det med hjem.

Jeg prøver en kortere tre timers workshop, hvor man alene skal skille et urværk ad og samle det igen. Først fortæller Fabiano lidt om urenes historie – fra de første solure og timeglas til de tidlige mekaniske ure og frem til nutidens ure. Dernæst føl-

ger en kort introduktion til de forskellige dele i et ur og til urmagerens værktøjer – små skruetrækkere, pincet og det uundværlige forstørrelsesglas. Og så er det ellers i gang med at skille urværket foran mig ad del for del under kyndig vejledning fra den schweiziske urmager.

Alt gennem forstørrelsesglasset

Det kræver koncentration og rolige hænder, ligesom man skal vænne sig til at se det hele gennem forstørrelsesglasset. Men det går fint, og jeg ender med at have en bunke tandhjul og andre løse dele og skruer samlet på filtdugen foran mig. Nu begynder den svære del så – jeg skal samle uret igen.

»Hvad vil du starte med,« spørger Fabiano, og efter lidt betænkningstid vælger jeg faktisk det rigtige tandhjul, og så går det ellers fremad del efter del. Indimellem må jeg have hjælp til at vende et tandhjul rigtigt eller placere det helt præcist, men til sidst ligger der et komplet mekanisk urværk og tikker foran mig. Jeg kan ikke tage uret med hjem, men får et officielt diplom for min indsats og er blevet meget klogere på, hvordan et mekanisk ur fungerer.